

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

НА ГОДИНУ 6 дин.
 НА ПОЛА ГОДИНЕ 3 "
 ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ . . . 9 дин.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЉУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте.
 Преплату ваљ саати унутрњом на општин-
 ски суд а све кореспонденције на уредника.
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
 Неплаћена писма не примају се

СПИСАК

Непронађених младића који подлеже служењу у сталн м кадру а рођени су 1867 год.

Број	Име младића	ИМЕ ОЦА И МАТЕРЕ	Занимање	ИМЕ КУМА
		Црква Саборна.		
13	Светолик	Димитрије Вуковића рибар мати Марија	рибар	Мијаило син почив Василија Симића лончара
19	Тодор	Јован Павловић мати Босилка	надничар	Јелена супруга Јована Бачвашица трг.
21	Љубомир	Дамјан Јанковић мати Марија	кројач	Риста Симић кројач овдашњи.
22	Никола	Живота Милошевић, мати Стана	терзија	Угрин Живковић терзија.
25	Ђорђе	Димитрије Радосављевић, мати Јелена	надничар	Софија супруга Ђорђа Пиколића сакар.
30	Адам	Младен Николић мати Јелена	дуњер	Марија Манојловић бабаца.
32	Александар	Вељко Божић мати Јелисавета	механија	Александра суп. Николе Панајото ића
34	Василије	Радосав Влашки мати Јелисавета	надничар	Ана кћи Димитрија Французовића над.
40	Драгутин	Ђорђе Савић мати Савка	стражар	Милица Саве Милетића
41	Михаило	Ванбрачно дете мати Ана	—	Ана супруга Јована Јанковића.
44	Светозар	Н. ванбрачно дете мати Катарина	—	Катарина супруга поч. Дам. Чолаковића
47	Ђорђе	Риста Јовановић мати Астасија	рибар	Лазар син Ђорђа Грифуновића качара
54	Алексије	Н. ванбрачно дете мати Катарина	—	Јелисавета бив. супруга Петра Радо- вановића
71	Милутин	Отац Н. Мати Н.	—	Радован А Петровић трговац.
72	Павле	Јован Раковић мати Ана	надничар	Катарина супруга Мише Миловановића.
85	Михаил	Данило Илић мати Босилка	кувар	Јања Михаиловић. крчмар.
36	Драгосуб	Димитрије Миленковић мати Катарина	—	Јован Живковић поручик пеначки.
90	Танасије	Ђорђе Милетић мати Јелена	пндур	Јелена супруга Настаса Димитријевића.
91	Милан	Автонија Николића мати Параскева	баштован	Јован Милић крчмар.
91 ¹	Петар	Алекса Николић мати Марија	шнајдер	Тодор Јовановић снајдер.
97	Константин	Трандафил Константиновић М. Јелена	крчмар	Димитрије Михаиловић крчмар
100	Димитрије	Младен Гавриловић мати Марија	молер	Стеван Томић снајдер.
104	Михаило	Лазар Јовановић мати Петкана	баштован	Гача кћи Николе Боди
105	Светислав	Ванбрачно дете Стевке кћи Ј. Поп в. из Шаца	—	Марко Лазаревић служитељ цркве.
108	Урош	Коста Стојановић молер мати Јелиса- вета	молер	Стојан Јовановић терзија.
109	Андреја	Танасије Стошић мати Злата	амалин	Матија жена Петра Михајловића бакал.
112	Добризој	Лазар Гацановић мати Стевка	—	Мијаило Богдановић војник.
113	Никола	Отац Н. мати Н.	—	Јулијана жена Костапина Ђорђевића.
		Црква вознесенска.		
4	Ђорђе	Танасије Стојковић	столар	Ана жена Милије Живановића кафец.
5	Нестор	Никола Тодоровић	надничар	Живка жена Тимотија Михајловића.
13	Алекса	Аксентије Павловић	земљоделац	Ђорђе Стојковић земљоделац
14	Константин	Ванбрачни син Владимира Н.	практикант	Мијаило Радивојевић столар.
17	Младен	Живко Васић	виноградар	Ракила жена Живка Петровића виног.
21	Милан	Димитрије Владинић	"	Јевтимије Брајић виноградија.
24	Бранисав	Димитрије Спасеновић	земљоделац	Милош Ј. Јовановић овдаш.

Број	Име младића	И М Е О Ц А	Занимање	И М Е К У М А
28	Ђорђе	Јаков Закарић	опанчар	Јаков Радосављевић бакалин.
32	Константин	Петар Јовановић	надничар	Јован Сотировић ткач.
33	Љубисав	Јован Константиновић	свирач	Димитрије Стевановић ђак
37	Богољуб	Игњат Вукашиновић	надничар	Софија жена Вукосава Бојевића абаџ.
44	Живојин	Димитрије Спасанов.	земљоделац	Милош син г. Јована Х. Динића капет.
61	Јован	Марко Лазаревић	кафеџија	Александра жена Л. Димитријевића.
80	Михаил	Аксентије Стевановић	пивар	Стојан Коџић терзија.
89	Никола	Вавбр. дете Марије Ж. почив. Ђорђа	тишлер	Марија Ж. Јована Филиповића.
91	Никола	Василије Н.	служитељ	Лука Ђонпара надничар
93	Никола	Милош Јовановић	бирташ	Драгутин Андрејевић калфа.
97	Владимир	Вавбр. дете Катарине Куручовића	—	Катарина кћи Петра Ђурковића опан.
98	Велимир	Ђорђе Стојковић	надничар	Милош Шикловић кочијаш.
101	Љубомир	Ђорђе Поповић	земљоделац	Јован Врчовић надничар.
Црква палилушка				
15	Петар	Јован Радојчић	земљоделац	Владимир син Димитрија Беховског.
21	Константин	Настас Костандиновић	крчмар	Спасенија кћи Тодора Филиповића.
37	Константин	Анрија Огњановић	служит.	Коста син Мијаила Радивојевића.
39	Љубомир	Ђође Вељковић	зидар	Стојан Симић кафеџија.
56	Петар	Јозеф Фаркаш	цигљар	Јелена Негрић.
58	Петар	Константин Ђорђевић	земљодл.	Савка супруга Живка Перишића
62	Драгољуб	Арсеније Купић	ван. козул.	Стеван Стојковић ликерџија.
80	Петар	Глигорије Вељковић	дунђер	Јован Ристић дунђер.
84	Светислав	Родитељи непознати	—	Ђорђе Михајловић калфа.
89	Љубомир	Отац непознат а мати Савета Дихан	—	Јелена жена Јанаћка Павловића
91	Стеван	Настас Цветковић	бакалин	Мијаило Штерић ткач.
100	Владимир	Богдан Анђелковић	—	Јелисавета жена Марка Томића крч.
105	Михаило	Павле Нинић	бакал.	Љубомир Тодоровић рачуновођ.
108	Јован	Илија Стошаковић	надничар	Никола Петровић трговац.
117	Милош	Стојан Поповић	писар трг.	Матија Ђорђевић трговац.
119	Радивоје	Матије Ђорђевић	трговац	Живко шпекулант.
123	Груица	Тодор Јовановић	земљоделац	Димитрије Терзић писар.
125	Никола	Петар Русмир	кафеџија	Гаја Абимовић служитељ.
126	Лазар	Никола Петковић	—	Лепосава кћи Станка Јовановића воскар.
166	Никола	Илија Милосављевић	тежак	Петар Митровић ученик.
173	Војислав	Коста Банатовић	трговац	Коста Петровић послужитељ.

Сви они младићи који су овде 1867 године рођени и на којима лежи обавеза служења у сталноме кадру, позивају се, да неизоставно предстану суду општинском ради уписа у списак Б за предстојећу рекрутацију сталнога кадра.

Сваки онај, који би се крио с намером да избегне служење у сталном кадру, нека сам себи препише последице члана 12-ог закона о устројству војске.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

XXI. САСТАНАК

Одбора општине београдске, држан 23 Јуна 1887 год.

(по стенографским белешкама)

Састанак отворен у 6 час. по подне.

Били: Председник општине Свет. Николајевић, члан суда, Јанаћ М. Јанковић. Одборници и заменици: г. г. Јован Дилбер, Коста Црногорац, Др. Марко Т. Леко, Ваца Дучић, Коста Петровић, Вучко Д. Стојановић, Никола Ђорђевић, Димитрије Ђ. Миловановић, Др. Ђока Димитријевић, Павле Матић, Фердинанд Розелт, Марко Степановић, Самуил Пијаде, Илија Антоновић, Милан Вељковић, Јован Милановић, Димитрије Наумовић и Јован Д. Стефановић.

Председник. Пре него би отворио седницу имао би да вам изнесем две ствари, које мислим да решимо у конференцији, па, ако се сагласимо, можемо та решења увести у редовну седницу — (настаје конференција).

(После конференције)

Сад прелазимо на редовну седницу.

Можемо забележити да је изабран г. др. Пачу као шеф општинских лекара, да иде на лекарски конгрес који ће бити у Бечу и да му је за пут одређено 500 динара.

Тако исто нека се забележи да је одобрено да председништво са судом општинским може утрошити суму од 600 динара на помагање болесника, који иду у бању.

Сад имам да вам саопштим, да је г. Фишфе изјавио, да не може улазити у грађење школа општинских, због политичких прилика, које су се по његовом нахођењу измениле.

Марко Лехо. Држим да не треба да узмемо, да је с овим та ствар свршена, па оно што је урађено да пронадне. Мислим да општина може и сама предузети грађење тих школа.

Председник. Ја кажем да је само са Фишфеом свршено, а друга је ствар шта ће општина радити.

Марко Лехо. Ја мислим да треба да изберемо један одбор, који ће ту ствар даље да проучава.

Председник. Ја мислим да ову ствар оставимо за другу седницу.

Ми имамо једну комисију за ову ствар, и ако хоћете њој да опет ствар вратимо и да јој саопшtimo, да даље ствар проучава, онда ја пристајем, а ако хоћете другу комисију, онда нека остане за другу седницу.

Васо Дучић. Ја сам за то да то питање остане да га реши друга потпунија седница.

Председник. Усвајате ли да остане за другу седницу? (Усвајамо).

Да пређемо на другу ствар.

Риста Кретић калдрмија погодио је да изради више улица, али како израда зависи од нивелације, која још није одобрена, и како је у погодби одређен и рок за који има тај посао да сврши, — то је он поднео једну изјаву.

Коста Петровић. Предузимач треба на чисто да да изјаву, да он, одричући се тражења сваке накнаде од општине, остаје и даље при уговору, који ће уговор он са своје стране испунити кад му буде општина дала министарством одобрене нивелационе линије.

Председник. Добро, саслушаћемо га с тим, да рок по уговору има почети од дана кад добије планове.

Усваја ли одбор? (Усваја)

Г. министар грађевине звао ме и тражио извештај о томе, како се нивелисање вароши врши и да ли се ти планови предају прво прегледу, пре него што се њему на потврду препоруче.

Ми смо се о томе разговарали и споразумели, да треба испунити једну празнину, која налазим у томе да постоји. Требало би имамо једну комисију, која ће од стране одбора оценити те планове, па онда да председништво на основу те оцене план препоручи министру на потврду. Министар се са тим сложио. С тога вас молим да

изберете једну комисију од 2—3 одборника стручњака који ће те планове да прегледају и оцене. Она ће имати да оцени, да ли се коме штета чини, да ли се може избећи да се штета појединачно не учини и т. д. Ја сам претресом сва акта о нивелацији и нашао сам, да је била једна комисија од 3 одборника, па је после замењена једном већом комисијом, и кад је дошао г. Чађевић и са њим уговор закључен остало је на томе да г. Чађевић сам шаље планове министру. Дакле, у ствари нема посредника између општине и министра и сад би требало да изберемо једну такву комисију. До сад је врло мало улица одобрено, а већина је остављена да прође кроз ту комисију.

Никола Ђорђевић. Ја мислим да министар треба од својих стручних чиновника да одреди комисију и да планове испита (Жагор).

Председник. И ја сам мислио тако, али види се да није тако. У једној половини тако је, а у другој није. Министар има да одобри само техничку страну и пр. је су ли нагиби добри, и је ли техничка страна добро израђена, а њега се не тиче хоће ли се која улица насинати 5—6 метара или толико отконавати. То остаје да општина испита како стоји улица и да се споразуме са појединим спопственицима те улице. Дакле, пре него се препоручи улица за нивелацију треба најпре да комисија од стране општине план дозволи.

Јован Дилбер. Ја сам хтео да учиним пакљивим г. председника да ли се те нивелације врше по погодби; да ли је извршено онолико, колико је већ плаћено? Јер, како ја знам ми немамо одобрен план за све улице а новац је толико изузет, да нећемо моћи свршити целу нивелацију са ресто новца.

Председник. Ствар је у овоме. Планови још нису у свему израђени. Спољни су радови готови а инжењер г. Чађевић у извештају његовом каже биће готови кроз 15 дана.

Јован Дилбер. Ја сумњам у то, па би био мишљења да једна комисија прегледа све шта је израђено и још колико има да се изради. Молио би да се замоле два стручњака, да цео рад прегледа и да нам кажу, колико је урађено и колико вреди то што је урађено и колико има још да се уради и шта вреди то што није израђено?

Председник. Држим да је наш инжењер човек коме се може веровати, и кад он каже, да је све спољне радове свршио и да ће бити готов кроз 15 дана, онда му се може веровати.

В. Дучић. По уговору нивелациони план треба да буде готов до Петровадне, а он тражи још 15 дана, а то је после Петровадне. —

Председник. Најпосле, може се одредити једна комисија. Пре су за то били одређени г. г. Мијајло Бретић и Велимир Антић, па су они с тим доцније престали и одређивали су само, колико се може аконто дати, па је и то престало. Ја мислим да умолимо ова два господина да они оду у биро инжењеров и прегледа стање ствари (чује се и г. Зарић). Добро. Усвајате ли ова три лица? — (Усвајамо).

А за први мој предлог, који сам изнео за комисију ради прегледања планова. Усвајате ли? (Усвајамо).

Сад да изберемо чланове. Ја предлажем г. професора Андоновића и г. Мишу Марковића. Пристајете ли? (Пристајемо). И од грађана г. г. Розелта, Марка Степановића Д. Наумовића и Дучића. (Прима се).

Никола Ђођевић. Хоће ли ова комисија прегледати и оне планове по којима су већ поткопање неке улице. Ако се упушта и у те, онда ће се општина навући на грдне штете. (Чује се: неће).

Председник. Ова ће комисија прегледати само оне планове, који нису одобрени и по којима се још није ништа радило. Нпр. Теразијска улица, светогорска и т. д.

Госп до по решењу одборском, ја сам варедио, те је шт мана и понуда г. Вајса о уставовлењу варошке лутрије аи мишљење комисије. Позвао сам по жељи одбора неколико наших грађана, који ће нам својом памећу и искуством помоћи. Та су лица: г. г. Мијајло Мијајловић начелник министарства грађевине, г. Алекса Стојковић и г. Милан Ђорђевић а сем њих и г. Банковић и г. Пера Манојловић. г. Пера је болестан а г. Банковић није дошо.

Има ли сте времена да проучите и понуду и извештај и мислим да се сај можемо учуетити у дискусију. Желите ли да се прочита још једанпут понуда а и извештај — (Желимо).

Лепо, онда изволте чути, (Секретар чита).

Има ли ко да говори од господе на извештај комисије.

Г. Михаило П. Михаиловић начелник министарства нар. привреде. Ми смо овде позвати да дамо наше мњење о овој понуди за лутрију, и с тога у реду је да ми и почнемо, пошто се ми у дискусију општинског одбора већемо мешати осим ако би што од онога што сада рекосмо било нејасно.

(По што је одбор прихватио овај начин Михаиловић продужи:)

Ми истина нисмо овде позвани да начелно објасњујемо да ли треба или не заводити ову лутрију. Али ја ћу ипак узети слободу да напоменем да се завођењем или не ове лутраје неће ни уколико умањити воља за таким играма код нас и да по што су други народи и ово средство још одавна санкционисали за подмирење извесних потреба да и општина београдска мора да пређе преко овога у интересу намирења једне од својих најважнијих санитарских потреба: канализације.

У целом овом послу има две велике ствари које одбор не треба да из вида изгуби а то су: осигурање што веће могуће користи општини и упошење у уговор свију оних услова и мера предосторожности који су нужни те да се одклоне све штете и опасности за општинске финансије. Ни једном ни другом од ових услова није потпуно и како треба одговорио понуђач.

Кад општина за сваку једну ствар нагнана крајњом пуждом истина уступи своје име, дакле највише што она дати може онда је сасвим природно и логично да она онда за то у замену треба да тражи што је могуће веће користи. Кад се она реши да већ једном уђе у овакав посао онда она не треба да полази са гледишта, да је добро ма шта добила, но да добије што више може, и што би право и практично могуће, и за успех предузећа безопасно било.

Моје је тврдо уверење да овај први услов није испуњен понудом и да предузимач није близу оној цифри

коју би он према приликама општини као корист дати могао. Прост рачун увериће нас о томе. По предрачуну предузимачевог добит целокупна од лутрије за једну лутрију од 6 вучења била би 438.000 динара; од ове суме одбија он:

за провизион колектерима за продају лозова по 1 динар од лоза т. ј.	105.000
За провизион колекторима на згодитке и то: на оне до 200 динара по 5 ₀ / ⁰	52.491
на оно од 200 навише по 8 ₀ / ⁰	70.414
Свега провизиона колекторима	227.905
Ка овоме трошкове око штампања списка, лозова и т. д.	10.604
Трошкове око персонала плата управнику и т. д.	20.000
Свега одбија	258.509

Кад се ово одбије од целокупне добити дакле кад се од одбије

онда остаје	180.000 д.
Као чиста добит која се има поделити по пола између општине и предузимача. Из овога се види да од добити чисте иде на провизион колектора	
за продају лозова близу	24 ₅₀ / ⁰
за премије близу	28 ₅₀ / ⁰
или од целокупне добити само на провизион колекторима	53 ₀ / ⁰
кад се ка овоме дода део који од добити припада предузимачу по његовом предрачуну	20 ₀ / ⁰
и на трошкове друге	7 ₀ / ⁰
Свега	80 ₀ / ⁰

онда општини остаје само 20₀/⁰. Дакле лутрија којој општина даје своје име а предузимач свој капитал и ризик дала би колекторима већи део добити, што кад се у динаре преведе значи: од добити лутријске отишло би за годину дана на две серије вучења.

1, На колекторе	455.810 дин.
2, На штампање списка, лозова и т. д.	21.208 "
3, На плату персонала	40.000 "
4, На добит предузимача по његовом рачуну	180.000 "
	697.018 дин.

Дакле 697.018 динара од целе добити иде на добит трећих лица и на трошкове. Од целе суме добити годишње у 877.018 дин општина има само 180.000 динара. Ово је толика несразмерица да она свакоме лажику јасно показује: да општини удео у добити није достига онај могући максимум кога би предузимач могао дати а да успех предузећа не компромитира. Несразмерица сва долази отуда, што је предузимач један део своје добити маскирао високим и преко обичајним провизионом кога је колектерима бвде у добро ставио.

И ако је класна лотерија сама по себи једна од најпростијих и најпримитивнијих операција не могу одрећи да она поред тога треба велики апарат колектера заинтересован у што већи промет па да могае да успе. Осим тога треба нешто потрошити и на рекламе. Но све ово неможе

и нетреба у једном паметном послу да буде тако удешено да већину добити апсорбира и прогута. Ако би предузимач и могао допустити да општина за своје име добије тако мало, неби ваљда био толико рђав рачунџија да за свој труд и ризик рачуна тако мало а све остало да да колекторима и директорима. На против он је добро своју добит одмерио, само што је ради оправдања овако мале користи, коју општини даје приличан део своје добити метуо као процент колекторима и као плате персоналу, јер је како овај процент несразмерно велики и необичан, тако и плате персонала.

С тога би моје мњење било да ако предузимач нехтедне да увећа добит општинску бар са 20—30,/% онда и кад би остали услови били добри требао би одбор водећи рачуна о интересима општинским да ову понуду одбије јер са овим повећањем неби ни уколико помео успех ове операције ако предузимач све друге услове има за корисно вођење овога посла.

Да пређем на други главни услов Кад општина даје своје име овоме предузимачу она онда треба да га окружи свима гаранцијама не само да га не окаља но да поред тога осигура се од сваке материјалне штете. Предложеним пројектом предузимач није се постарао да овај услов испуни. Он вели у тачки 10. да општина предузима гаранцију за исплаћивање згодитака и уместо да ово новом кавком одредбом сведе само на просту форму он вели у тачки 3. да ће се укупни износ нето згодитака целокупне лутрије депоновати само 14 дана пре почетка саме лутрије. По моме мњењу и ако општина мора ради успеха саме операције и да јој прибави поверења гарантовати згодитке, она мора, да би ова гаранција била по њу без штете, тражити да предузимач пре но што му се лозови предаду, положи целокупну суму премија по плану свију вучења било општини било народној банци. Онда би гаранција општинска постојала само по форми, а ма како продаја лозова испала исплата премија за сва вучења била би осигурана без штете за образ и касу општинску. И кад би се одбор решио на какву олакшицу, то би максимум његова концесија и то за какву јаку и сигурну кућу могао да буде да се бар за три вучења нов-ц у напред полаже; што би опет и обзиром на то да је последње вучење најтеже за предузимача, био доста ризичан посао за општину и тешко одговоран за оне који би га решили. Из свега овога излази да би ово питање регулисано овако како то у пројекту стоји била једна опасност по општину.

Овде је место да се дода још и ово. Општина у уговору мора тачно преципирати у каквој ће монети да се исплаћују згодитци и оће ли бити предузимач обвезан да положи суму потребну за премије у напред у готовом новцу или у артијама и каквим. Врло је вероватно да ће предузимач тражити да полаже у облигацијама. Ако општина оће да буде колико толико сигурна да услед какве финансијске кризе или изванредних догађаја у Европи не буде оштећена она треба да тражи да ти папири буду златне ренте оних држава којима данас на пијацама европским кредит добро стоји и то од сваке државе по нешто. Папире жељезничке приватних друштава, акције и т. д. треба искључити. По себи се разуме да ће се примљени папири урачунати са 10 на сто одбитка од курсне вредности и

да ће се предузимач обвезати да сву разлику доцнију услед падања курса допуњава како би се увек она сразмера од 10 на сто испод курса одржала.

У пројекту није тачно означено како ће се наплаћивати корист општинска. По тачки 5. ова ће се добит прорачунавати и исплаћивати свакад две недеље по закључку лутрије. Изгледа дакле да ће се добит општинска прорачунавати према броју продатих лозова и да ће општина на тај начин имати удела у добити и штети или да ће бар њена добит бити т. м мања што се мање лозова прода од предвиђених 20.000 комада. Блзу је свачијој памети да св. не треба примити и да општина треба у напред да зна своју корист и да је наплати у исто време кад и сума за премије дакле пре пр даје или на сами дан продаје лозова предузимачу. Овај услов да се општинска корист у напред паушално одреди треба да је јелан од главних и непромењивих услова које ће општина положити предузимачу.

Не један општински чиновник треба да контролише вучење како то предузимач хоће, но општина ако хоће да своје име и част чува, треба не само да вучење узме у своје руке у учешће предузимача, но она треба да има искључиво право исплате згодитака. Ово држим да није потребно правдати ни објасњавати. Шта више општина мора до најмањих ситуација да створи гаранције, да јој се ма шта непријатнога неби могло десити што би ма у коме правцу њој и њеном кредиту и имену шкодити могло. — Сваки је лоз један уговор између општине и публике и вреди све донде докле неистече последњи рок за исплату последње класе. Текст овога уговора т. ј. лоза као и свију његових спомоћних прилога, као што су проспекти планови вучења и премија и т. д. треба све пре но што се пусти у свет да буде одобрено од општине. Да ово није тако ситна ствар види се из плана и правилника лутрије које је предузимач приложио. На челу тога ставио је он да ову лутрију гарантује држава. Трајање рока концесије од 30 година дугачко је. Но ако општина осигура себи унапред учешће у добити од увећаног броја лозова могао би се задржати рок од 20 година који је комисија предложила. Ово право на учешће у добити од увећаног броја лозова треба на сваки начин задржати; јер ако лутрија успе, природна ће последица бити, да ће се број лозова увећавати. Што већи број лозова већа и добит, те би се према томе општина јако оштећила кад би остала на оној добити коју према садањем броју лозова од 20.000 дин. уговори. По себи се разуме да и ова добит треба да се утврди паушално т. ј. одсеком а сразмерно првој уговореној добити и повећаном броју лозова узимајући у корист општинску и ту околност што ће онда кад наши лозови постану једна курентна и омиљ на роба код публике трошкови око њиховог растурања бити сразмерно мањи а тиме целокупна д. б. т лутрије већа. С тога се тачка б. која вели „број лозова одредиће свакад друштво“ може примити само под горњим условом додајући још томе свему, да ће број лозова бити одређен увек у договору са општином.

О ослобођењу друштва од порезе не може бити ни говора јер општина нема то право.

Ово је у главном ово, што сам по моме знању и схватању имао да кажем у објасњење овога пројекта, а

оснивајући се на све што сам рекао, мислим да могу саветовати општини, да овај пројект онако како је поднешен неможе и не треба да прими ако понуђач непристане да повећа суму користи општинске и даде нужне гаранције које сам овде побројао. Општина дајући оно што она има најдрагоценијега овоме предузећу, своје име, дужна је да то тражи.

Г. Милан Ж. Ђорђевић. Ја, господо, с моје стране, проучио сам такође ову ствар; и то тек данас сам добио времена да сам то могао учинити. Слажем се у овој ствари врло много са г. Мишом; али, има једна ствар где се мимоилазимо. И ја налазим да су заиста ове провизије које је задржао понуђач за себе врло велике у сразмери према ономе што општини нуди. Али кад се узме у рачун да је то једно ново предузеће, које има да се бори у конкуренцији јакој са Хамбургом, Брауншвајгом, нарочито још и Лајнцигом, где овакве лутрије одавна постоје, онда признати се мора, да је овом предузимачу једна од најважнијих потреба та: да има што више колектера и да они имају што већи проценат; јер многе руке морају се задобити да растурају наше српске лозове више но Хамбуршке и др. а задобити се неће другче но ако се колектерима и растурачима тих наших лозова да већи проценат него што га имају за продају и растурање других лозова; ваља им дати већу корист. Из искуства знам да стране лутрије дају обично 3% процента колекторима. Овај предузимач даје 5% даје и 8% провизије. То је добро и потребно, јер сваки који растура лозове хоће да има што веће користи, и, кад му је провизијон већи, трудиће се на све начине да више и прода. И мој предлог био је тај да се колико је могуће већи проценат даде колектерима, онда, кад се говорило да наша општина узме овај посао издавања лутрије у своје име и у своје руке. Јасно је, да се на првом месту морају задобити и осигурати продавци лозова. Друго, нужно је, потреба је јака, да се овим људима уступи овакав проценат с тога, што ти људи улазе заиста у велики ризик. Они морају да нам гарантују целу суму која је нужна за исплату лозова и тиме да осигурају општину да не унадне ни у какву штету: а ако буде какве год штете ту ће предузимач да сноси. Нас се не тиче хоће ли он ових 20.000 комада лозова свагда продати, хоће ли продати 10.000 или неће баш и ни један продати. Ми морамо да јамчимо да ће се исплатити сваки згодитак, а та јамчевина мора да буде таква, ако се цела сума за исплату од стране предузимача најпре положи. Дакле ја сам за то, да се цела сума згодитака мора нолижити пре вучења. Истина је да ће предузимач по овом пројекту његовом имати саразмерно врло велике провизије, јер од целе зараде он нама уступа од једне лутрије 90.000 а за себе задржава 348.509 са свима трошковима. Али кад се узму у рачун сви ови трошкови које из ове суме од 348.509 има да подмири, онда не излази много нити ће он моћи да заради више но што нама даје. Тако, ево овде имамо једну велику позицију о писарини. Ко није познат тачно с овом ствари тешко ће разумети; — али то је, — господо, дозволите да употребим један прост израз, — швиндлерски начин, који се мора употребити при лутрији. То је да се наплати 1 или 2 дин. више од играча али

предузимач нема користи од тога него то има да уступи оним мањим предузимачима који распродају лозове.

Треће — имам и то да приметим: ови лозови нису намењени за српску публику. Од свију тих лозова ја мислим да се неће пласирати у Србији више од 2000. За 2000 лозова који се у Србији продаду да плати општини 90.000 дин. ја налазим да је прилично велика добит и сума, коју општина може да прими. Он прича овде у својој представци, какве ће користи општина да има осим ове добити. Он каже да ће општина имати још посредних прихода од приреза на приход згодитака. Разуме се да замишља овде то кад Петар, Павле, Марко и т. д. учини згодитак какав ће му се порез на то узети. Даље каже, да ће се и држави овом лутријом створити корист велика. Ја то не налазим до једино ако га обвеземо да све што му је нужно за ову ствар штампа у Србији. И онда ових 100.000 циркулара што спомиње, и остало што је напред навео и ставио цифру од 10.604 дин. на штампање списа, лозова и т.д. остали би овде. Но ја би прешао преко тога, јер на послетку могао би да штампа и где хоће. Но ово што даље каже „Сво уређење лутрије, и опште руководство лутрије биће поверено једном искусном генералном управнику, који ће са станом бити у Београду. Над овим стоји друштво које је лутрију од општине под аренду узело а потребно је да један општински чиновник предузме контролу у вучењу и општем извођењу лутрије у смислу опредељења издатог плана“ — ово није за мене никаква гаранција. Овај ће управник да ради овде у име предузимача, али општина треба у овој ствари да узме такву контролу у своје руке, да се потпуно заштити од свију могућих швиндлераја. Општина за све послове треба да постави своју контролу, састављену из људи који су дорасли за то.

Даљи су услови: „да концесија траје 30 година.“ То је сувише много. За мене је много и 20 година, као што је комисија предложила, него би требало да се сведе ово трајање концесије на што краћи рок. У осталом то је ствар погодбе са општином.

„Број лозова одредиће свакад друштво“. То управо мера се оставити друштву, јер друштво у сопственом интересу не издаје никада више лозова него онолико колико његови колектери захтевају. Предузимач прима посао; али он не сме да рескира и да улази у сам посао на своју руку него његови главни колектери подносе му своје тражбе, они се њему обвезују колико да узму и сваки који узме мора да му да гаранцију. Главни колектери предају лозове мањим препродавцима и тако постепено прелази од једног на другог и све један другоме, разуме се, гарантује, сваки има свој провизијон, а сам предузимач задовољава се са мањом добити. Али свакад број лозова издаје се у онолико само колико колектери поруче. То не треба никако изгубити из вида. Што се тиче тога, колики се број дозволити може, ја би имао само то да приметим, да ту ваља одредити максимум, — једну цифру коју не сме прећи. И да не помињем знаћете да код свију лутрија постоји тај закон да се не сме прећи извесан број лозова. Хамбуршка, Брауншвајска, Лајнцишка лутрија тако је уређена да не сме прећи број од 100.000 лозова. Кад те државе налазе за нужно да то ограниче

онда, држим, да је излишно доказивати да и ми то треба да урадимо. Данас Лајпциг био би у стању да пласира својих лозова и за 200.000. Али држава не да. Зато треба и ми да одредимо цифру докле могу да терају. Јер ако то не буде, па се нађе лакоумне публике у свету која ће да троши 120 или 150 хиљада и предузимач нађе рачуна да толики број лозова издаје — шта ће да буде следство? Биће то, да, кад изиђе рок концесији, општина неће моћи да продужи лутрију у сопственој режији, за свој рачун. Дакле, зато сам да се каже овде да им се може дозволити да могу у најбољем случају продати 50.000 лозова.

„Слобода пореза лозова за сво време концесије“. О овоме што је рекла комисија ја сам сагласан са њом. И ја се слажем са тим што је казала комисија да се поради код владе да га ослободи порезе за првих 4—5 година док не уђе у посао.

Даље, међу услове предузимач ставља и то да „општина има право на увиђај књига.“ Не само на увиђај него најстрожију контролу; не само над књигама, него да му контрола општинска присуствује и при отштампању и при нумерисању лозова, нарочито за сваку поједину класу. Он је рецимо казао да изда 20.000 лозова: отштампаће 20.000. Прва класа изда се на поље. Друга класа не сме да се изда на поље док се не иставе из друге класе сви извучени бројеви из прве класе. То је једна најнужнија мера предострожности.

Што се тиче расправа спорова који би се појавили предузимач сам пристаје на изабране судове — и ту немам шта да кажем.

„Израчунавање и исплаћивање зараде општини, бива свакад на две недеље по закључку дотичне лутрије.“ На ово се не може пристати. Нас се не тиче по што ће и колико лозова он продати. Нека прода како може и по што може. Ми само морамо условити да у Србији не сме продавати скупље него што је овде одређено. Али општина не треба да чека на склапање његовог рачуна, него јој зарада мора бити одма исплаћена.

„Не смеју се у Србији никакве друге класне лутрије дозволити“. Разуме се то сам посао не дозвољава.

„Стране лутрије играти у Србији има се забранити а играње на истима високом новчаном казном казнити.“ — Ово је са свим коректно захтевање и ако можемо да уснемо у овоме ми ћемо да осигурамо општини већи приход.

„Општина предузима гаранцију за исплаћивање згодитака“ — то је г. Миша објаснио и ја се слажем са њим.

„Укупни износ нето згодитака целокупне лутрије има се депоновати и то на 14 дана пре почетка сваке нове лутрије.“ Ово не ваља. Целу суму згодитака он мора да депонује, т. ј. онолико колико фактички према плану мора да исплати; али ни пошто на 14 дана пре, но одма чим добије нове лозове за продају. Не пристајем ни на оно што је казао г. Миша да депонује бар за две класе унапред. Не за две но за све класе. Јер, последња класа то је најважнија, и он мора да депонује целу суму. Иначе би ми наишли на ризик. Ако он у другој класи не прода, онда би општина из своје касе морала да плати згодитке. Дакле, да не буде те опасности, треба тражити целокупну суму унапред да положи за свих шест класа.

Што се тиче гаранције даље што је г. Миша напоменуо, ја немам ништа више да приметим. Само имам да кажем нешто на извештај комисије, што она вели на свршетку: „Ако би г. Вајс пристао на ове измене ми мислимо да би општина на овој основи могла с њиме ово предузеће извести, јер би тако општина само за то, што ће сва лутрија њемо име носити, дошла тако рећи бадава до једног знатног прихода, који би најпре за канализацију а доцније за другу своју потребу могла употребити.“ Дакле, општина ипак нешто залаже. Она залаже своје име.

Што се тиче његовог пројекта, он каже у њему, да држава гарантује. То је погрешно. Он је то узео из текста хамбуршких лутрија. Хамбург је једна варош, која је и државу за себе образовала. За то је Хамбург гарантовао и као држава и општина. Код нас може бити само то да гарантује општина београдска. Кад општина има у својим рукама новац који има да се изда за целу лутрију она може гарантовати, јер гарантује са фондом који ће предузимач уложити а не својим новцем.

Још и ово: у плану стоји и тач, 14 где се каже кад се губи право на добитак. Он је узео време које је за то уобичајено код свију оваквих лутрија. Свакад се исплаћује за два месеца; негде се узима и три месеца. Ја мислим и он ће пристати да буде три месеца, и тек после три месеца да застарава право на добитак. Али, ако он баш јаше на овоме да буде два месеца, нека остане и тако. Али главно је шта бива с тим добитцима, који се не траже и не исплате у том року па им исплата застари? То није казано овде. Ту је једна празнина, а то је предвиђено у свима лутријама. Овде где општина даје концесију за лутрију, сви ови застарели добитци треба да иду у корист општине београдске — на сиротињу. А таквих добитака има доста. Има случајева да се заборави да тражи исплата или се затури лоз; има упропаћених лозова, изгубљених, изгорелих и т. д.

Ја с тим завршујем мој говор. Више немам шта да кажем но што је већ казао г. Миша. У главном потпомажем га, а у овом правцу како сам казао могу ову ствар да препоручим.

Г. Ал. Стојковић. Према говорима које сте господо чули од г. г. предговорника, ја немам много шта да кажем, по што је ствар исцрпљена; и, кад би наново говорио о њој у свима детаљима, ја би морао понаврати оно што је већ казано. Ја мислим да је за општину врло корисна ова операција новчана; али на сваки начин и на првом месту треба да се учини све нужно те да се општина сачува од сваке одговорности, било материјалне или моралне. Слажући се са предговорницима ја сам још и за то, да се зарад сигурности општинске тражи и још нешто више и да се пре свега распита и види који су то људи што предузимају овај посао, и могу ли својим капиталом да даду довољно гаранције да ће ствар извршити? јер, кад ступа општина у овакав посао на сваки начин треба да зна имена људи с којима хоће да ради и њихову имућност материјалну ради своје безбедности.

Г. Мил. Ж. Борђевић. Што се тиче имена, ја не бих много на то гледао. Нека то буде и црни циганин само нека нам он да гаранцију а, верујте, да ту име неће играти никакву улогу него сама ствар. Тај који буде руко-

водио ствар има да полаже добитке унапред за исплату и општина ће гарантовати да ће се добитци на време исплатити. Ту не може бити бојазни.

Г. А. Стојковић. Али узмите тај случај: ради се 2 до 3 године па на једанпут престане. То не би било лепо.

Г. Мил. Ж. Ђорђевић. Онда нека општина тражи једну кауцију за одржање уговора.

Г. Мих. П. Михаиловић. Ја хоћу да доцуним што сам заборавио мало пре казати. Код оне тачке где се каже да се несмеју никакве стране лутрије дозволити у Србији, имам ово да приметим: у свима пословима такве природе влада узајамност. Ако ми забранимо стране лутрије, не дозволимо код нас продају њихових лозова, онда ће и све те стране лутрије забранити код њих продају наших лозова, — и онда пропада цела ствар. Дакле, ово можемо да примимо само тако: да се забране оне стране лутрије, које нашу не примају. А пошто г. Ђорђевић, који се у лутријама сматра као капацитет, који се бави тим стварима поодавно, држи да ових лозова наше лутрије не би могли продати у Србији више од 2000 комада, онда очевидно од целе ове ствари не би било ништа. Да се стране класне лутрије забране у Србији за сво време трајања ове концесије, ја држим да је сасвим немогуће. Тако исто немогуће би било забранити у Србији и друге класне лутрије сем ове једине. Општина београдска нема сама искључно право на овакве концесије. Као г. д што општина београдска има права да избере ово средство тако исто и све друге општине у Србији имају право да то учине. Само би још то једино могла учинити: да се издејствује код владе да се за годину или две дана друге општине у Србији не могу овим правом послужити док се за то време лутрија београдске општине не би одмаћила или учврстила у страном свету. Али забранити свима општинама у Србији да се тим правом могу користити за 20 и 30 година, то не може бити и не треба да буде.

Што се тиче питања, које је покренуо г. Стојковић: да би требало мало изближе распитати за фирму и име онога који ће овај посао радити, — и ја би то препоручио, кад би било опасности да се неће депонирати општини сви добитци, те не би било довољно гаранције за исплату. Али немојте заборавити да цела ова ствар потиче из тежње општине да себи створи један приход који јој је потребан за њене најирече потребе.

Ако би фирма која узима ствар била слаба својим новчаним средствима или својим везама на том пољу спекулације, или ако не би могла пристати да депонује унапред добитке за гаранцију исплате, онда заиста могла би да упронасти целу ову ствар за увек, и после таквог случаја, покушајте ви да изведете наново једну овакву ствар, неће те наћи успеха па макар узели и Ротшилда. С тога је добро ипак мало распитати по боље о томе. (М. Ђорђевић: С тога гледишта слажем се с вама).

Сад што се тиче провизијона овога, и ако признајем г. Ђорђевићу компетентност у овој ствари, опет држим да је претеран ако им се да и на добит и писарина...

Г. М. Ђорђевић. Чаје се тако свуда. Та писарина је моја и осим тога ја сам добијао 14 процента — ја узимам то од главног колектера овај узима од самог предузимача...

Г. Мих. П. Михаиловић. Добро. Ви сте имали 10/0 глав. колектер 20/0 то су 30/0 — али да имају 80/0 то је много. Кад би се од овога процента један део ставио на премију, могло би се примити. Али кад се 6 или 8 десетина добити даје на колектере, а општини остаје само две десетине те добити, то је несразмерно, и то општина не би требало да прими.

Г. Ал Стојковић. Ја сам потпуно за то да треба друштву дати концесију за ових 20 година и на сваки начин треба да се тражи од владе да ова концесија буде привилегована за општину београдску а друге општине бар за то време да не могу овакве концесије давати, јер ово је општина престолнице која има много и много шта да уради и којој су нужна многа новчана средства. Држим дакле, да би општина требала да прами на себе ту обавезу да ће тражити од владе ту повластицу за престолницу. — Да се да концесија на краће време, то би било незгодно.

Г. Председник. Господо, ви сте чули мишљење људи који су позвани да нам у овој ствари помогну као стручњаци својим саветом. Желите ли да сад уђемо у дискусију саме ствари или да се то одложи до другог састанка по што сад немамо довољног броја одборника да би могли да донесемо какав закључак.

Г. К. Петровић. По што је ова ствар већ била пред одбором држим да можемо о њој дебатovati и решавати и са овим бројем одборника.

Г. Председник. Ова ствар истина била је на дневном реду али није се ушло у само дебатовање о њој него се решило да се итамна и проучи. Сад је опет дошла на дневни ред да се о њој дебатује — али немамо пуне седнице. У осталом изволте решити о томе.

Г. Н. Ђорђевић. Макар да је била ова ствар пред одбором она је врло важна, и ја би био мишљења да се одложи решавање за пунију седницу.

Г. К. Црногорац. Мени је главна брига господо, да вас замолим да ова ствар, која стоји свима нама на срцу и души, буде заиста озбиљно прихваћена и тако урађена да не пропадне. Пред нама стоји концесија предузимача а пред нама је и комисијски извештај. Разуме се и право је да концесионар сваки без разлике кад што предузима да ради за корист нашу, тражи и за себе добити. Али ја ћу да се придржавам извештаја. У извештају нашао сам да би имало много шта као корисно да се прими, а много шта не би било корисно нати се препоручује.

Господа која су ову ствар проучила дали су нам своја објашњења шта би требало да се прими а шта не би. Ја на оваквом састанку благодарим господи која су нам дали тако лепо своја објашњења. Мени се чини да су та господа коју смо позвали за ову ствар, уграбили и отели од нас оно што смо ми дужни били да размишљамо и да урадимо. Они су нам прецизно, тачку по тачку, изнели своје мишљење о свему што овде има тако стручно да управо стручност већу не треба ни тражити. Ја ћу с моје стране честитати вароши и престолници ако буде могла да добије ово уређење и са њим да стече по 180.000 динара од сваке овакве лутрије. Па чини ми се да и она тражња 50 6 и 8 на сто неће бити страшна за нас, те да ми с тога ову ствар одбацимо аш њоме сигурну добит за општину.

Ту ме је помогао и окуражио стручњак г. Ђорђевић кад је казао, како те ствари иду и у другом свету и да не може бити друкчије бар у почетку. Ако има других сметња ми ћемо у идућим седницама поправити како ће бити добро и угодно. Као на пр. каже се да је ова сума од 48.509 дин. зараде предузимачеве велика и да општина у тој заради нема удела. Господо, па и није општина ортак са свим. Овде се нуди општини један бар. Ако то будемо сматрали као ствар озбиљну, нема сумње, да је она корисна за општинеки приход. Ово што се каже овде на једном месту да треба забранити свима другима лозовима улаз у Србију — држим да би било некорисно и заиета било би оно што је казао г. Миша Мијаиловић: ако ми забранимо другима, забраниће и други нашим.

Има и других детаља које остављам друговима да их изнесу, а ја ћу вас само молити, да ова ствар не пропадне, као што су друге онако провале а међу тим су нам много труда зададе. Молим вас да ово озбиљно пропратимо и решимо на корист наше општине.

Г. Председник. По што немамо довољно чланова у одбору да би ствар могли решити, оставићемо ју за други састанак.

Г. К. Црно орац Ја не знам колико има овде г. г. одборника.

Г. Председник. Има их свега 18 овде на састанку. Оставићемо ствар за идућу седницу, а онда ће ваљда бити потпунија.

Сад имамо да дамо неколико уверења.

(Секретар чита)

По читању одбор је

изјавио :

да неопзнаје : Милутина Ераковића надничара, Милутина Крушковића писмоношу, Владислава Кретића калфу браварског и Јакова Шефера покућара, а Алекса Максимовић раденик кројачки да је хрђавог владања и стања сиروتног.

Састанак је закључен у 7½ час. по подне.

РЕДОВНИ САСТАНАК

Одбора општине београдске

(По топографским белешкама)

27 Јуна 1881 год. у 6. час. по подне

присутни :

Председник општине г. Свет. Николајевић, члан суда г. Јанаћ М. Јанковић, одборници и заменици: г. г. Коста Петровић, Никола Ђорђевић, Јов. Дилбер, Фердинант Розелт, Сергије Станковић, Самуил Пијаде, Св. Јанковић. В. Дучић, Ј. Д. Стефановић, А. Ђ. Кумануди, Илија Антоновић, Милош Валожић и Коста Црногорац.

Председник. Да почнемо господо.

Молим чујте протокол прошлог састанка. (секретар чита)

Има ли ко шта да примети? (Нема).

На дневном реду је на првом месту понуда Вајеова о установљењу варошке лутрије. Саслушали сте понуду

саслушали сте извештај одборске комисије, а чули сте и мишљење тројице стручњака. Исто тако чули сте да се у главном слажу и ови стручњаци са мишљењем комисије, с додатком: да се још извесне користи и веће гаранције траже од предузимача. Јесте ли вољни опет сад да прочитамо извештај комисије и говор тројице г. г. стручњака па онда да уђемо у дискусију или да отпочнемо и без читања пошто вам је све познато.

Сергије Станковић. Ја мислим да није нужно сад да читамо све. Извештај смо а и понуду сви читали, само би се могло прочитати мишљење тројице г. г. стручњака.

Коста Петровић. У главном и господо: Мијаиловић, Стојковић и Ђорђевић сложили су се са мишљењем комисије, са још новим додатцима, да се траже веће гаранције за општину. Све нам је познато и, према томе, држим да је излишно да сад понова читамо понуду, извештај и говор г. г. стручњака. На реду је сада да примимо оно што је предложено и да позовемо предузимача да се изјасни прима ли измене, које су учињене, па ако пристаје да се тражи од владе одобрење и уговор закључи.

Васа Дучић. Ја сам за то да се понова чита све.

Председник Свакојако ред је да се прво прочита. Но овде је главно питање: Хоће ли одбор усвојити мишљење комисије са допунама које су предложене од стручних лица?

Никола Ђорђевић. Ја мислим да усвојимо. Но ја би био мишљења да се опет позову чланови комисије те да према примедбама стручњака нов извештај направе. Дакле, да они саставе пројект, па ако га одбор усвоји да се преда предузимачу те да на исти даде свој пристајак.

Председник. То значи, да та господа, са господом члановима комисије саставе једну комисију, која ће саставити пројект концесије. После овога, мислите ли ви да је потребно да тај нов пројект опет изиђе пред одбор пре но што се са предузимачем ступи у споразум?

Никола Ђорђевић. Јесте, и то значи, да општина сама пројектује услове и да их изнесе предузимач, а овај да се изјасни усваја ли такве услове, и ако усвоји да такву понуду поднесе. То је најлакши пут.

Председник. Ја би молио, да знам прво, усваја ли се у данашњој седници да се концесија може дати г. Вајсу под условима, које су комисија и стручни људи изнели? Ово је нужно да се зна, како би се другом приликом решавало само о облику уговора.

Никола Ђорђевић. Ја нисам за то, да се сад о томе решење донесе, а држим да се и не може сада ни решити кад у одбору нема нас више од 12 одборника. (Чује се: Ова је ствар већ трећи пут пред одбором и може се решити).

Коста Петровић. Ствар је у овоме. Питање о лутрији општинској било је већ неколико пута пред одбором. У свакој ранијој седници као што знате читана је и понуда г. Вајса и извештај одбором изабране комисије. Према томе, мени се чини, да сад не би требали поново опет да то читамо. По моме мишљењу требало би ово питање о лутрији одбор сад да упути: или већ одређеној комисији и раније позватим стручњацима, или каквој сасвим новој комисији с тим: да ова комисија обзирући се како на извештај одборске комисије тако и на мишљење г. г. Мише Михаиловића, Милана Ж. Ђорђевића и Алексе Стојковића, начини

пројект концесије о лутрији; па ако г. Ваје пристане на овај пројект, онда да се по том општина, пошто и одбије овај пројекат одобри, обрати влади, да јој даде такву концесију за лутрију. Овај пут мени се чини био би најпрактичнији за извођење овога питања лутрије, о коме је питању досад и у одбору и у комисијама било доста говора. Овај пут ако усвојите, биће по мом мишљењу не само практичан него ће бити и најсигурнији пут, по коме идући општина може доћи без икакве опасности и ризика до једног лепог прихода.

Према свему овоме што сам казао било би сувише да сад још дебатујемо, него решимо: да се понуда упућује комисији да начини пројект концесије на који, ако и Ваје пристане, онда да се ствар изнесе пред одбор ради дефинитивне одлуке.

Никола Ђорђевић. Ја држим да је ова ствар за одбор нова. Ма колико комисија било то није, за општину хрђаво но на против добро. Сав досадањи рад комисије и стручних људи сматра се само као материјал за ову ствар. С тога, нека комисија према овоме материјалу направи пројект и поднесе Вајсу, па ако он на исти не пристане, онда није ништа ни било, а ако пристане он нека је потпише и као своју понуду општини поднесе.

Председник. Између говора г. Косте и Николе нема велике разлике. Ствар свакојачко мора доћи пред одбор.

Одбор дакле усваја, да се Вајсова понуда у начелу прима и да се с њим о лутрији преговара. Комисија имаће да води рачуна и од мишлења стручних људи и начиниће пројект концесије, који ће се изнети одбору и даље ствар решити. У комисији су ова лица: г. г. Коста Петровић, Јован Дилбер и Вучко Стојановић и у место Пере Манојловића који је болестан ући ће г. Никола Ђорђевић. (Прима се).

Сад да пређемо на другу ствар. Одбор је, господо једном приликом изабрао једну комисију, која ће према захтевима закона од 14 Јуна 1882 год. премерити сва општинска имања и повући границу између општинског, државног и приватног имања. Та се комисија састала и свој посао свршила и поднела извештај. У комисији је било и претставника државне и општине власти. Она је код многих општинских добара одредила јасно границу, али има неколико плацева код којих држава еропи право својине општини и то се мора парничким путем да расправи и т даље. Молим вас да чујете извештај (Секретар чита). У главном комисија предлаже да се час пре расправе спорна питања са државном влашћу па да се зна, шта је општинско, те да на оно, што није њено општина неплаћа порез. То је једно, а друго да се од општине земље направи план.

Никола Ђорђевић. Ја мислим да би најбоље било да г. председник општине расправи та питања са г. министром па ако се неспоразуму и г. министар буде спорно општини њено имање онда парничким путем да се пође, јер ја држим да онај чиновник што је оспорио то земљиште за државу, није познавао право стање ствари, па зато је тако и казао.

Г. Председник. Има једно парче гди се жељезница савија па до Чукарице. То је општинско земљиште и општина пут насипа, а држава заузела исто парче и спори

право општини. Да је општинско то земљиште најбољи је доказ што општина насипа пут и одржава исто земљиште. Оставимо дакле господо суду и председништву да ову ствар најпре са г. министром финансије расправи с тим, да ми не уступимо ништа од нашег земљишта. Оно што је јасно и што се општини не спори наредићу, да општински инжињер сними.

Г. Никола Ђорђевић. Ја би молио председника да једном приликом у једној седници изнесе то питање на среду, те да једном те ствари расправимо.

Г. Јован Дилбер. Ми имамо одобрење г. министра финансије да се извесни плацеви продају, и ми смо били у комисији и ова је имала то гледиште да се мала пијаца измести онамо између жељезнице и онда би се све то расправило.

Г. Председник. Ја сам добављао тапије свију сопственика почевши од три кључа до савске пијаце, па није могло остати ништа друго, него да инжињер иде од плаца до плаца и све да премери. Очеvidно изгледа, да су општинско земљиште заузели и неправилно неки и тапије добили. Неки од њих имају тапије од пре 7—8 год. како су до истих дошли ја не знам.

Г. Никола Ђорђевић. Ја сам јуче видио, да сумноги плацеви који се са општином граниче заграђени. Који је њима издао те тапије. То је морао неки општински чиновник учинити. Таке тапије гди год се нађу општина треба с њима да размисли како је то могло да буде.

Г. Јован Дилбер. Треба сваки да поднесе скицу од свога плаца, па инжињер да прегледа.

Г. Председник. Односно оних тапија које су доцније и оних што немају лака је ствар; али шта ћемо са онима, који су добили раније тапије и заузели општинску земљу. Излаз онога канала био је извесно на општинском земљишту, а сад је исти остао више заузетих приватних имања.

Г. Никола Ђорђевић. Ја мислим да би се могло нешто учинити против тих каишарских тапија. Оне се могу судски оборити.

Г. Председник. Ти су плацеви господо скупи а заузети бадава. Тапије су издате а било је људи који су се на истима на просту молбу потписивали и невидећи плац.

Ја мислим да позовем једну јаку комисију од правника па да им све изнесем и умолим да даду општини савета што се може учинити и како да се земља неправедно заузета може вратити.

Сад да се вратимо на прво питање односно земље коју нам држава спори.

Остаје ли одбор на томе да се председник са општ. судом споразуме са г. министром финансије? (Остајемо) А што се тиче другог питања саставићемо једну јаку правничку комисију, да нам ова да савета (Добро).

Вирсавија удова пок. г. Павла Векецког моли општину да јој се одреди издржање. Чујте. (Секретар чита)

Господо, г. Векецки је био један од најстаријих насавника у Србији, који је толике генерације васпитао. Општина свакојачко нетреба да заборави његову фамилију.

Она има нешто милостије, мислим 2 дук. од министарства просвете, али опет мислим да и општина треба штогод да јој да.

Колико мислите, да јој треба дати. Кажите ви г. Дилберу.

Г. Јован Дилбер. Ја мислим да је праведно да јој дамо 4 дук. месечно.

Г. Сергије Станковић. Ја мислим да јој се да и од стране општине по 2 дук. месечно.

Г. Никола Ђорђевић. Господо, он није био само грађанин општински, него и учитељ, па треба имати признања према његовој фамилији. Ја би био мишљења да јој се да 36 динара.

Г. Председник. Усваја ли одбор? (Усваја).

Одбор је господо једанпут решио да се претресе калдрма у савској улици. Начињен је предрачун и одређена лицитација и дато предузимачу Стојану Настасијевићу. Изволте чути предрачун и услове (Секретар чита).

Г. Никола Ђорђевић. Ја би увек био за то да се одреди комисија од људи из оног краја, који ће моћи контролисати грађење. Њима да се даде предрачун и услови, како би контролисање тачно вршили.

На Сави има људи, који су одборници и то: Кумануди, Илија Антоновић, Арса Лукић, Добросав Марковић и Паја Цветковић, па нека они и буду контрола за ову калдрму.

Г. Председник. Усваја ли одбор ову лицитацију? (Усваја)

Потребно је да се начини насип улице што води од Бајлона. Ја сам наредио да инжењер направи предрачун те да се тај крај насипе. О томе сам добио и наредбу од полиц. власти, да се исти насип што брже направи. Ја сам прибавио потребан материјал и наручио да се на месту доноси и то шљунка по 80 кубних метара по 3 $\frac{1}{2}$ динара. Сад што се тиче самога рада хоћете ли да се надницом ради или лицитацијом? (Лицитацијом) Дакле извршиће се лицитацијом.

Г. Сергије Станковић. Ја предлажем да се та оправка почне од Академије, јер је пут тако искварен, да се не може ићи њиме. Молио би вас да се то сад реши, да не би људи ломили кола.

Г. Председник. То би казвало много. Оставите за сад то. Наредићу инжењеру да прегледа шта ће коштати, па ћемо видети шта ћемо урадити.

Има да се поправи и онај мост који води новом гробљу. Ја сам послао инжењера и он ми је поднео извештај о томе. Изволте чути. (Секретар чита).

Г. Јован Дилбер. Да би се избегла већа штета нека се изврши.

Г. Председник. Усвајате ли ово? (Усвајамо)

Г. Јован Дилбер. Ова улица што је начињена од четвртасог камена на многим је местима угнут и сад треба да се претресе. Они пролази у истој улици још нису калдрисани ни четвртастим ни обичним каменом. Све треба да се благовремено оправати.

Г. Председник. Ја сам звао онога предузимача да претресе ту калдрму. Инжењерски одељак учинио је један предлог да се још мало причека. Но ја сам опет звао и казао му да претрес одпочне. Што се тиче пролаза, ја

сам писао управи вар. Београда да она нареди да грађани сами изврше те крајеве и сад је остало на томе, да се претрес калдрме изврши и пролази калдрмишу-

Кад је већ питање о калдрми, ми смо решили да се калдрмише и онај комад код „Грчке Краљице“. Господа су нека тада казала, да има неко обећање од стачовника ондашњих да ће помоћи у грађењу. Ја сам тражио то обећање, али га нисам нашао; а говорио сам са неким из те улице, па су одговорили да неће да помогну. Сад треба да се одреди лицитација.

Никола Ђорђевић. Кад неће да помогну онда нека се направи калдрма обичним каменом, и за то нека се лицитација одреди.

Председник. Усваја ли се? (Усваја).

Сад имам да вам предложим, исправку једног рачуна.

Ви знате да имамо наш расадник и један уљаник који ће бити користан и за ђаке. Тај уљаник је општина узела на себе у лицу свога председника и начинила га је. Исти кошта 609 дин. Ова сума има да се исплати из прихода од добивених за дрва из Таре. Ја сам вас и пре молио, да тај приход унесемо у општинеку касу, а међу тим да се ово исплати из партије одређене на не-предвиђене трошкове. Молио би да ми то дозволите.

Никола Ђорђевић. Ја сам томе противан. Држава ако хоће да учи ђаке, нека сама и прави шта јој треба а не општина. Ми би овим примили неке ствари, које нам не спадају у дужност.

Коста Петровић. Ствар је врло добра и општину неће коштати ни 10 пара, јер она може те издатке да подмири са сумом коју ће добити од шуме.

Председник. Ја не тражим од вас одобрење рачуна, Ја га морам платити.

Никола Ђорђевић. Кад није одобрен од општине тај посао, не може нико без одобрења ништа радити.

Коста Црногорац. Кад когод хоће да пребаци одбору за шта је ово овако урадио, он мора да изнесе јаке разлоге и мора да води рачун о свему кад износи оваке опоречени речи. Ја велим, да нико несме да напада безразложно на одборску радњу. Ја неразумем ђир Николу како може да каже, да то не вреди, и то за једну установу, која је у целом свету оличена као корисна установа. Ви најмање можете знати шта је то уљаник. Ја вам јамчим да, само може чинити част ономе, који је први дао ту мисао. да се заведе уљаник на општинском добру. (Жагор) Ја честитам ономе који износи да се негују пчеле. Ја видим само ђир Николу, да он у овој ствари опонира. (Жагор). Ово је такво једно дело да само може заслуживати хвалу а никако прекор.

Председник. Господине, ви сте осуђујући г. Николу само употребили врло опоречени речи.

Овде је питање хоће ли се платити једна ствар, која није одбором решена, него од стране општинског суда.

Никола Ђорђевић. Г. Црногорац каже, како је ова установа корисна. Ја то не одричем, него кажем да одбор одговара за оно што реши. Г. Коста Црногорац нека закон проучи.

Председник. Молим одбор да одобри да могу овај рачун исплатити из партије одређене за непредвиђене

трошкове у место из оне суме, које се добију од дрва из Таре. (Сви одобравају, сем Николе Ђорђевића и Васе Дуцића).

Дакле усвојено је:

Господо, многи званичници општински јављају ми се за осуство да могу ићи у бању. Имам ли власт да им та осуства дозволим? (Имате).

Ко та Црногорац. Молио би г. председника да изнесе на решење идуће седнице питање о путу од сакацинице до Спужа механе.

Председник. Дао сам инжињеру да направи предрачун. Изволте чути неколико уверења.

Секретар чита.

По прочитању одбор је

изјавио:

да су му непознати: Катарина Грит-Тодоровић овд шваља и Лука Миливојевић крижач овд. фабрике дувана, Живко Кузмановић калфа берберски, Јозеф Витман кал. берберски, Мишо Прибиша кал. берб. Јоцо Аврамовић кал. бербарски, Милон Литов кал. клонферски, Милон Марјановић калфа клонферски, Милутин Ђорђевић кал. лицидерски, Аристон Јовановић кал. тишлерски, Даница Кирл овд. служавка Јулка Младеновић овд. служавка.

Састанак је овај трајао до 8½ сахати по подне.

КАРАКТЕР

(по Смајлсу)

VIII.

Дружба и пример

Држ' се доброг друштва, па ћеш и сам добр бити.
Цорџ Хе. бе. г

Ја волим да слушам о племенитим људма
Шекспир.

Каж ми кога ц-ниш, па ћу ти казати ко си.
Сент-Бев

Ко тежи да буде добар живописац тај ће у ек трајати да ради по најбољим сликама. Так и онај ко хоће да му је лист живота светао, гле даће да су му и примери који се држи вајбољи и веће се за овољити све док их не достигне или и не претече.
Оен Фелтам.

(Наставак)

Енергија карактера увек је кадра да пробуди енергије и у другима. Она дејствује средством симпатије, као најмоћнијег покретача људског. Жив, енергичан, човек и несвесно вуче за собом своје ближње. Пример је његов прилепчив и изиђава подржавање. Он развија неку врсту електрицитета која електрише сваки живац у човеку, прелива се у околну средину и креше из ње пламене варнице. Животописац Доктора Арнолда, говорећи о сили овак г утицаја на ом адину, вели: да то није било неко ватрено обожавање Арнолдова ћенија, или знања и златоушња, које млада срца распаљује, већ она симпатична струја која долази из душе озбиљна, чувством дужности испуњена, рад

ника, на делу часном, поштеном и богом благословеном."

Таква сила својина је ћенијалних људи, — и она даје куражи, одушевљења и истрајности.

То је оно ватрено обожавање појединаца које је у свима временима рађало јунаке и мученике. На тај се начин осећа она надмоћност карактера, која дејствује инспирацијом, оживљујући и стављајући у покрет природе којих се дотакне. Доиста, велики умови не само да светле зраком свога ћенија, већ вазда ра полажу великом покретачком, па чак и творачком, снагом. Тако, на пример, Данте је пробудио и за с бом повукао читаву војску великих духова, као што су Петрарк, Бокачио, Тасо и многи други. Од њега је наш Милтон научио да сноси жаоке злих језика, и беду црних дана. Много година, после Милтова и Бајрон је размисљајући о Дантеу под јелама Равене, побуђен био, да пренесе своју музу у узвишеније више регијоне по што је икада донде и покушавао.

Данте је духом својим задахнуо и највће вештаке Италије — као што је Ђото, Оркања, Михаило Анџело и Рафаило. — Исто тако су се и узјамно инспирисали Ариосто и Татијан, и један другом славу текли.

Као што рекосмо, велики и добри људи, вуку за собом и друге, и бде у роду људском неко самоникло дивљење. А ово, ујраво, обожавање племенита карактера не само да уздиже наш дух, него тежи да нас ослободи од тако рђав властитог роштва, тог највишег камена спотицања у моралном васпитању. И сама успомена на велике људе, на њихове велике замисли и подвиге, чисто ствара око нас чистију атмосферу, и чини да и сами несвесно осећамо: да су нам тежње и мете узвишеније. „Каж ми кога уважаваш“ — вели Сент Бев — па ћу ти казати ко си. Ако уважаваш подле људе — и сам си подлац. Ако падаш у прашину пред богаташим — за прашину и јеси. Ако су ти идеали носиоци титула — ти си удворица, и чанколиз..... На против, је су ли предмет твога поштовања људи од карактера, честите и јуначке душе, онда и у теби бије мушко и поштено срце."

Позната је ствар да се у младим, годинама када се карактер образује, да је у тим годинама и нагон обожавања најјачи; док, што више старимо све се више и у навике кристализујемо, и оно „Nil admirari“ (необожавање ничега) често и пречесто постаје правило. Дакле, добро је уливати пошту према великим карактерима док је још млада приро-

да пластична и упечатљива приступна. Млад свет мора имати неког свог јунака и, ако му не истакнеш добре, он ће се угледати на зле примере. Др. Арнолд највише је уживао кад је могао чути и видети да се његови ђаци одушевљавају за овог или оног доброг великана, или баш и кад дају израза своје дивљењу лепоти природе. „По мом нахођењу — говорио је он — „Nil admirari“ је ђаволова омиљена лозинка. Ја сам увек гледао и гледам на противнике поезије и лепих идеала као на људе који су изгубили најнежнији део своје природе и најбољи штит од сваке нискости и глупости.“ У личном карактеру покојног принца Алберта, најлепша страна била је та: што је он вазда био готов да изрази топло дивљење према сваком и свачијем добром делу. „Он је највише уживао — вели један од његових животописаца — у причању онога што су други паметнога рекли и урадили, па био тај неко какав велики државник или и најмање дете. Њему је радости чинило свако добро дело људско, ма од куда и како долазило.“ „Никаква људска особина — вели Др. Данси — не може стећи себи више пријатеља по што је врлина искреног уважавања туђих заслуга. Ту се и јбоље огледа и благородство душе, и топлота и величина срца.“

(Наставиће се)

ПОДЛИСТАК

СРБИЈА

У

ДЕВЕТНАЈЕСТОМ ВЕКУ

НАПИСАО

Сен-Рене Таљандије

ПЕТИ ДЕО

Пад кнеза Милоша.

Ш.

Скупштина 14 фебруара 1835. — Кнежева беседа. — Патријархалне финансије — Читање уставног акта. — Дани радости. — Незгоде и опасности устава — Сигне незадовољства у Србији. — Спољне опасности — Протести Турске, Русије и Аустрије противу Милошевог устава. — Руска и српска дипломатија. — Милош и изасланик цара руског. —

(Наставак)

Но, да се не би народ потрзао за ситнице, ја сам предложио један једити данак од три талира на пола године, и да му се ништа више не тражи на рачун досадањих дација, као што беху: жарач, чибук,* валдикарина, свадбарина, мељарина, казанарина, жировина, десетак у кукурузу, шеници, ражи, меду и вину. Најзад, народ неће

* Харач је лична пореза коју у Турској плаћа свака мушка глава од седам до седамдесет година; а чибук је такса од попаше која се плаћа од брава.

више бити дужан да кулучи чиновницима, и ићи ће на кулук само када га власт позове на грађевине и предузећа од опште користи. Шта више, држава ће плаћати те кулуке, свакако, онима који раде по цео дан. Што се грађења сеоских путева и мостова тиче, дотичне ће општине ту договорно радити. Даље, сеоске шуме и утрине имају се сматрати као опште добро. По што цео народ плаћа порез за њих, то је и право за које сви плаћају својина свију Дакле, од сада гора неће бити ничија — ни државна, ни кметовска, ни чиновничка, ни трговачка ни сељачка. Њу неће нико смети заграђивати, ни приступ забрањивати, па макар у градини не било ни десет грмова, и макар ју потребовали људи из других села и округа.

Сад, ако народ буде имао на уму, да ова три полугодишња талира замењују сва стара давања, рачунајући ту и свештени бир, да ће од сада задржавати себи све што му Бог буде дао, не бојећи се никаква десетка; да ће се слободно моћи служити и шумама и утрином; да се сви кулуци чиновницима укидају, а оне које влада нареди да ће плаћати — ако велим, буде узео у рачун ове разне користи — то ће надам се сваки признати, да је три талира полугодишњег давања, с главе на главу, најумеренија пореза која је икада плаћана у Јевропи. Оно, ми ћемо видети да ли можемо са овим порезом све трошкове покрити. То је проба коју чинимо. На концу године, биће дужност управника финансија да покаже и мени, и совету и скупштини тачна рачуна свију прихода и расхода.

Да би се, пак, и ова малена сума од три талира на по године разрешила што је могуће праведније, на задовољство свију, и сиромаха и богаташа, своју ћу вам поднети књигу жењених и нежењених људи заједно са њиховим имањем. У осталом, сваки кмет зна колико је сваки од његових општинара имао десетка да плаћа. Порез ће се, дакле, разрезивати према овим књигама, али само разрезивање неће вршити моја влада већ ће то бити посао старешина у свакој општини. Кметови ће се упознати са овим књигама, упоредиће их њима свачији десетак, па ће у договору са канетанима и судијам нарезати свакоме брату према стању му, — а све — како не би сиротиња имала места да се тужи на неправду и долазила да ми досађује са својим тужбама.

Ево вам, дакле, браћо и господо, свију тих појелиности, и сад хоћу да чујем шта ви мислите... По што положите заклетву на ове законе ви ћете изабрати између себе најеносљивије, и даћете им пуномоћија као вашим представницима, те да могу заједно са мном и државним саветом учинити даље што треба... Оваква једна гомила света не може се састајати сваке године без великих трошкова, али скупштинари какве вам ја предлажем постоје у свима парламентарним државама и они су нам нужни“....

Са овом беседом кнежевом, а поеред одушевљених усклика, заврши се ова седница скупштинска. Сутра дан било је иста рада и одзива. Милош, окружен својом породицом, вишим свештенством, и државним великодостојницима, председавао је овој скупштини Срба на сред једне огромне пољане. Тај је дан био одређен за читање устава, а, кад је устав прочитан, митрополит је устао са формулом заклетве коју сви имају положити. Милош се закуне

први, понављајући од речи до речи дотичну формулу, а за тим је исто чинила цела скупштина, на један глас изговарајући: „у име свете Тројице кунемо се“ и т. д.

Него, ова је седница била обележена и једном значајном појавом. Неколико кнезова, који беху остали верни Милошу кроз последњу заверу, и допринели његову одржању, гњевили су се, што Симићи и Петроновићи остају и даље у вишим положајима. „На што је бити веран — говорили су они — кад се издајници награђују“? А кад још видеше Стојана Симића у ложи кнежевој, у њима гњев ускипе. Они се скупе, позову главније кметове из својих округа, заузму место према Милошу, и стану вребати прилику да га ослове. Група је ова била бројно велика а држање јој је било претеће. Сведок један који нам овај приказ описује (кнежев лекар, доктор Куниберт) прича: како он у први мах није знао у чему је ствар, и почео се бојати какве несреће. Али брзо увиде кога се све то тиче: Симић беше блед као смрт. И само да је кнез пустио да кнезови тужбу своју дигну, занос народни био је тако силан, расположење за устав тако једнодушно, да никаква снага човечија не би могла спасти непријатеља Милошева од светске освете. На срећу, чим до Милоша допреше прве речи: „о, господару издајници ти седе уз колена“ — он скочи и својим громким гласом пресече све. Људи покушаваше да добију реч, али — узаман. Господар угуши протест својих пријатеља, да би могао спасти најперфиднијег од непријатеља му.

Једна друга епизода, која се не сме овде заборавити беше: предаја Милошу поклона које је ранија скупштина вотирала била. На предлог врховног суда, народна скупштина од 1834 год. акламацијом реши, да се господару поднесе на дар, једна златна сабља у дијамантима, а тако исто и један златан пехар! Оба ова предмета била су са ретком вештином израђена у Бечу. На корици од сабље биле су, у драгом камену, изрезане ове речи: „Своме књазу Милошу Обреновићу, благодарна Србија!“ На дан 16-ог фебруара, или по прогласу устава, чим је Милош заузео место у ложи више гомиле, њему приступе врховне судије, а међу њима и Милета Радојевић, најумеренији вођ последње завере, и предаду му на кадифеном јастучету, речену сабљу, пун пехар вина и леба и соли. Један савршено источњачки поздрав пратио је у бескрајним хиперболама ову љубав Срба и давао изразе дотичним симболима: „Милостиви Господару (казало се ту) ми доносимо Вашој Светлости четири дара која одговарају вашим: со и леб, сабљу и пехар — со и леб за наше откупљено робље, које си ти хранио, сабљу за оружје које си ти посветио одбрани наше земље, а пехар за путир среће и спасења које си нам јуче подарио.... Нека би Бог дао да зграда коју си Ти подигао буде трајна, као што је трајан драги камен ове сабље и пехара, и толико исто боји руке људске и зуба времена. Ми смо, господару, љубављу везани као што су со и леб једно с другим венчани; па као год што се кап од капи овога вина не да раставити, тако се ни ми никада нећемо растајати с Тобом, ни с Твојом племенитом лозом, а тако исто ни Ти ни Твоја лоза од нас.“

Од своје стране Милош се захваљује са истом топлотом и завршује свој одговор овим речима: „ми можемо браћо, сви грешити; и ја сам грешно и још ћу грешити,

али смем рећи, да су намере моје вазда биле чисте и на добро земље управљене, а оне ће то увек и бити. Да бог да се овај леб који једем и вино које пијем у отров претворило ако би се ја икад са знањем огрешно о дужности које имам. Ја желим само да се ми сви душом и срцем тако слажемо као што се слажу капи вина у овом пехару, а који ја и пијем у здравље народа и његове среће и напретка.“

(Наставиће се)

НАРОДНА БАНКА

Привилегована Народна Банка Краљевине Србије исплаћује, почевши од 1-ог Јула 1887-е, други и шести каматни купон са својих акција, сваки купон са по динара 3.75.

Суме од 10 динара на више исплаћује златом.

Купони се подnose на исплату банчином одељењу за зајмове на залог и оставе са списком, у који се по реду излажу и који подносилац потписује:

Списак издаје речено одељење бесплатно.

23. Јуна 1887 год.

У Београду.

Управа народне банке.

ТРГОВИНА

Ставе пијаца

Београд, 2 Јула 1887 год:

Прешло је преко општинског кантара:	
Пшенице	6461 кила
Пшеничног брашна (лебног)	14,971 "
Јечма	5282 "
Пасуља	1407 "
Коре брезове	644 "
Креча	11.780 "
Сена	6405 "
Ракије меке	7200 "
Свиње	1584 "
Кајсија	1458 "
Кромпира	181 "
Лука црна	105 "
Сира	201 "

Пшеница је плаћена по: 15.50 дин., пшенично брашно (лебног) по 20.50 дин., јечма по 6 дин., пасуља — коре брезове по 9 дин., креча по 3.50 дин., сена по 3.75 дин., ракије меке по 20 дин., свиње по 85 дин., кајсије по 20 дин., кромпира по 5 дин., лука црна по 5 дин., сира по 50 дин.

ОБЈАВА

На дан 9 тек. мца. од 3 до 6 сати после подне, држаће се у канцеларији инжењерског одељења суда ово општинског јавна усмена лицитација за

оправку топчидерског друма код Бајлоновог парног млина, и израде једног пропуста испод истог.

Кауција за овај рад, полаже се при лицитацији у 110 динара у готовом новцу или у државним папирима

Ближа условија могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана у време канцеларско и при лицитацији.

Из седнице Сула општине београдске № 417. 3. Јула 1887 год. у Београду.

ОБЈАВА

На дан 10. тек. мес. од 3 до 6 сати после подне, држаће се у канцеларији инжињерског одељења суда ово општинског јавна усмена лицитација за оправку ћуприје и друма водећег к новоме гробљу.

Кауција за овај рад полаже се при лицитацији у 160 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближа условија могу се видети при поменутој канцеларији сваког радног дана у време канцеларско и при лицитацији

Из седнице Суда општине Београдске № 543 3 Јула 1887 год. у Београду.

ОБЈАВА

Према члану 5-ом закона о чувању гољског имања општински је Одбор одредио, следеће казне за потрице, и то;

р) код стрмиче жита и ливада за погажени један квадратни метар 0·10 дин.

б) код кукуруза за један струк 0·20.

в) код винограда за један упропашћени чокот 0·40 дин.

г) код баште квадратни метар 0 20 дин.

д) код воћњака, пашњака и браника, од квадратног метра 0·10 дин.

Ово се јавља грађанству ради знања

Од стране општине вароши Београда 10 априла 1887 год. АБр. 229.

Због штампарских тегоба нису могли сви војнички спискови I, II и III позива на време изаћи Међу тим заостали табаци истих прилажу се овом броју наших новина.

Нашем непрежаљеном

ВАСИ А. ПОПОВИЋУ

бив. чинов. главне кон. роде.

даваћемо годишњи парастос у суботу 11 Јула т. год. у 9 часова пре подне у цркви Саборној.

Молимо сроднике и пријатеље да буду присутни овом тужном спомену.

ОЖАЛОШТЕНИ:

Мати: Персида А. Поповић

Брат: Јован А. Поповић

Сестра: Јелисав Т. Јевтић.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

БРАТСТВО.

3-ћа књига „Друштва Светога Саве“ изашла са овом садржином:

1. *Маргита девојка и Рајко војвода*, српска народна пјесма.
2. *Отаџбина*, причаца, од М. Ђ. Милићевића,
3. *Велес* (и Демир Капија), с две слике, од Љуб. Ковачевића.
4. *Први српски песници*; две три црте за њихову карактеристику, од Ст. Новаковића.
5. *Прилеп*, са сликом, од Љуб. Ковачевића.
6. *Сила Игуманов*, од П. Срећковића.
7. *Борба за народност*, с нарочитим погледом на прошлост полабских Словена, Словинаца, Чеха и Срба од М. В. Радоњића.
8. *Свети Саво*, српска народна пјесма.
9. *Јужне границе Душанова царства*, од Димитрија С. Јовановића.
10. „*Дур делија иде Пантелија!*“, причаца из рата за слободу од М. Ђ. Милићевића.
11. *Охрид*, с 2 слике, од Љ. К.
12. *Глиша Трлајић*, књижевник српски, слика из прошлости, од Ђ. М. Бугарског.
13. *Солунски мир*, од П. Срећковића.
14. *Скадар*, са сликом од Љ. К.
15. *Ко крсно име слави ономе и помаже*, српска народна песма.
16. *Географско етрографски преглед Македоније и Старе Србије*, с картом, од М. С. Веселиновића.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Изашла је из штампе књига :

СПОЉАШЊИ ОДНОШАЈИ СРБИЈЕ

НОВИЈЕГА ВРЕМЕНА

ДРУГА КЊИГА

1860—1868

НАПИСАО

ЈОВ. РИСТИЋ.

У Београду у штампарији краљевине Србије 1887.

Књига износи 38 штампаних табака у 8 ни. Цена је књизи три и по динари.

Садржина: I. Ново доба 1860—1862. II. Бомбардање Београда 1862. III. Конференција у Канлици. IV. Србија и Porta после бомбардања Београда 1862—1864. V. Извршење канлишкога протокола. VI. Мали Зворник. VII. Србија и Румунија. VIII. Србија усамљена. IX. Први дипломатски покушај Србије, да ослободи градове X. Утицај аустро-пруског рата на балканско полуострво. XI. Србија и Грчка. XII. Србија захтева градове. XIII. Преговори између Русије и Француске о судбини балканскога полуострва. XIV. Предаја градова.

Књига се ова може добити у књижарници Петра Турчића.

Нова књига и може се добити :

У КЊИЖАРИ ВЕЛИМИРА ВАЛОЖИЋА У БЕОГРАДУ

ДУШАНА ВАЛОЖИЋА У НИШУ

И СВИМА БЕОГРАДСКИМ КЊИЖАРАМА

СРБИЈА У ДЕВЕТНАЈЕСТОМ ВЕКУ

(КАРАЂОРЂЕ И МИЛОШ)

НАПИСАО

СЕН РЕНЕ-ТАЉАНДИЈЕ

ПРЕВЕО

Н. С. ЈОВАНОВИЋ — „АМЕРИКАНАЦ“

Од устанка на дахије 1804 до једренског мира 1830. На 12 ни 288 страна XVIII. Цена 2 динара; или 1. фор. а. сред. а на 5 књига 1 бесилатно

Ова књига обухвата историју Србије од устанка на дахије 1804, до једренскога мира 1830, и јесте најлепши споменик који је ичије перо икада јунаштву и мучеништву Србиновом изрезало.

Писац је књиге чувени научник француски Сен Рене Таљандије, човек, који се, истина после славног Ранкеа за Србију заинтересовао, а пре њега у гроб легао, али који није за то Србију и њену историјску књижевност мањим благом обдарио.

Надати се, доиста, да ће наш свет примити српски превод овог драгоценог дела са оном топлотом са којом је она од вреног аутора, „патњама напорица, победама и надама српског народа“ посвећена.